

ერავნული სკოლური გან

სულაკაურის
გამოცხადობა

კე

ნიმუში გონიერება • თიციან კურიანიძე

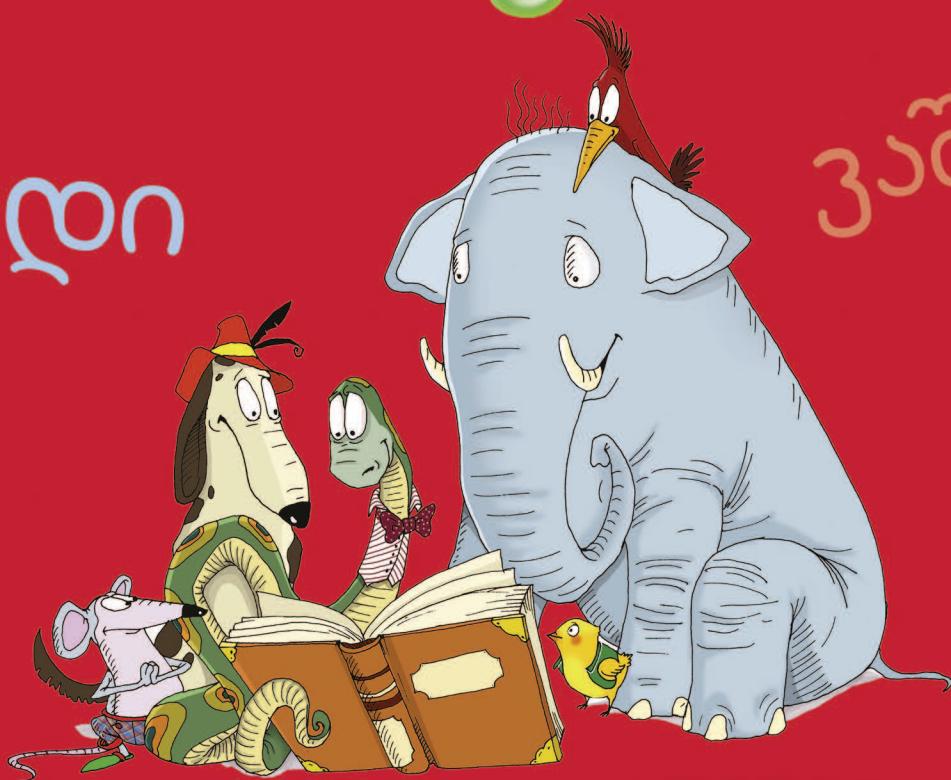
ნამღვილი

და მოგონილი

კატა ამწები

ქადა

ვამლი

საკითხავი და საპარჯიშოებები
„კითხვის სათისათვის“

სახელი

გვარი

სარჩევი

პატარა წრუნუნა (იგავ-არაკი)	5
ნადირთა ძმობა (ქართული ხალხური ზღაპარი)	9
კურდლელი და კუ (იგავ-არაკი)	12
ფარშავანგი (იგავ-არაკი)	16
ჭკვიანი ძალლი (მოთხრობა)	19
ჭიამაია (უფროსი ძმისა და უმცროსი დის საუბარი)	23
ბოსტნის მცველები	26
გაიცანი ჭრიჭინა!	28
ტყე	29
ჭიანჭველას ძალა	33
როგორ გაუჩნდათ სპილოებს ხორთუმი? (ზღაპარი)	34
გაოცებული მგელი (იგავ-არაკი)	41
იგავ-არაკი უსათაუროდ	42
მებადურის შვილი (ზღაპარი)	43
დროის ფასი (იგავ-არაკი)	51
გამოიგონე ზღაპარი	54

1

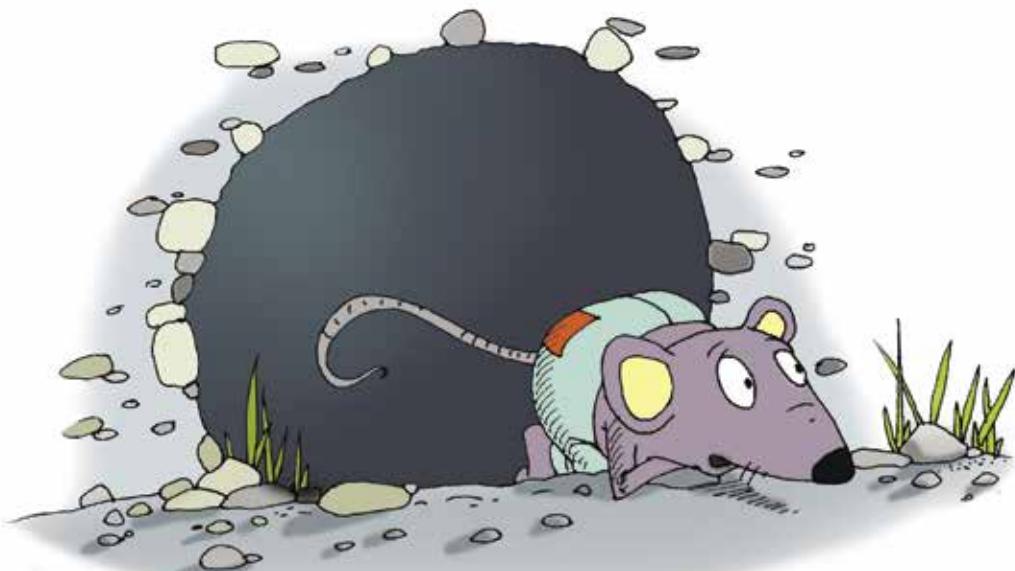
პატარა წრუნუნა

(იგავ-არაკი)

ამ იგავში გამოტოვებულია ორი მნიშვნელოვანი სიტყვა.
ნაიკითხე, გამოიცანი და ჩანერე!

სოროდან გამოცუნცულდა პატარა წრუნუნა. უნდოდა შეეტყო, რა ამბავია ქვეყანაზე. ეზოში გაბედულად გაძვრა-გამოძვრა, მაგრამ ცოტა ხანში გულგახეთქილი ისევ სოროში შევარდა.

- რა დაგემართა, სად იყავი? – ჰკითხა დედა თაგვმა.
- ეზოს დასათვალიერებლად.
- მერე, რამ შეგაშინა?
- იქ ორი მხეცი ვნახე. ერთი ძალიან საშიში უნდა იყოს: თავზე ხერხი ადგას, თვალებს აბრიალებს და მოკაუჭებული ნისკარტი აქვს. რომ შემომხედა, ცალი ფეხი შეიკეცა, პირი დააღო და ისე დაიყვირა, რომ გული გამისკდა.
- შვილო, ეგ მხეცი კი არა, _____, მაგისი როგორ შეგე-შინდა, ეს ფრინველი არავის ავნებს, – უთხრა დედამ.
- მეორე კი ძალიან საყვარელი მხეცი უნდა იყოს. მრგვალი თავი და

დიდი თვალები აქვს. ტუჩებზე ულვაშები ლამაზად გადაუწყვია. ტანი ბეწვით აქვს შემოსილი. თავის გრძელსა და ფაფუკ კუდს აქეთ-იქით აქნევს. ნაზ თათებზე ჩვენსავით პატარა ბრჭყალები აქვს. მე რომ ეზოში გავედი, მზეზე იწვა, კოტრიალობდა, ხან წამოჯდებოდა და ენით თათებს ილოკავდა. თვალებსაც ხან გაახელდა და ხან დახუჭავდა. ისეთი ლამაზი იყო, ისეთი, რომ კოცნა მომინდა და მივუახლოვდი. რომ დამინახა, ჩემ-კენ გამოქანდა. მე შემეშინდა და უცებ გამოვიქეცი.

— ღმერთო ჩემო, ეს ხომ _____. შვილო, ამჯერად გადარჩენილხარ, მაგრამ ყოველთვის ერიდე ამ ცხოველს, თორემ ერთხელაც, სხვა თავვებივით, ვერც შენ გადაურჩები მის კლანჭებსა და კბილებს! — დაარიგა აღელვებულმა დედა თაგვმა თავისი პატარა ცნობისმოყვარე წრუნენა.

იაკობ გოგებაშვილის მიხედვით

ლავალებები

1. რატომ უწოდა მწერალმა ამ წრუნუნას ცნობისმოყვარე?

ჩანსერე პასუხი:

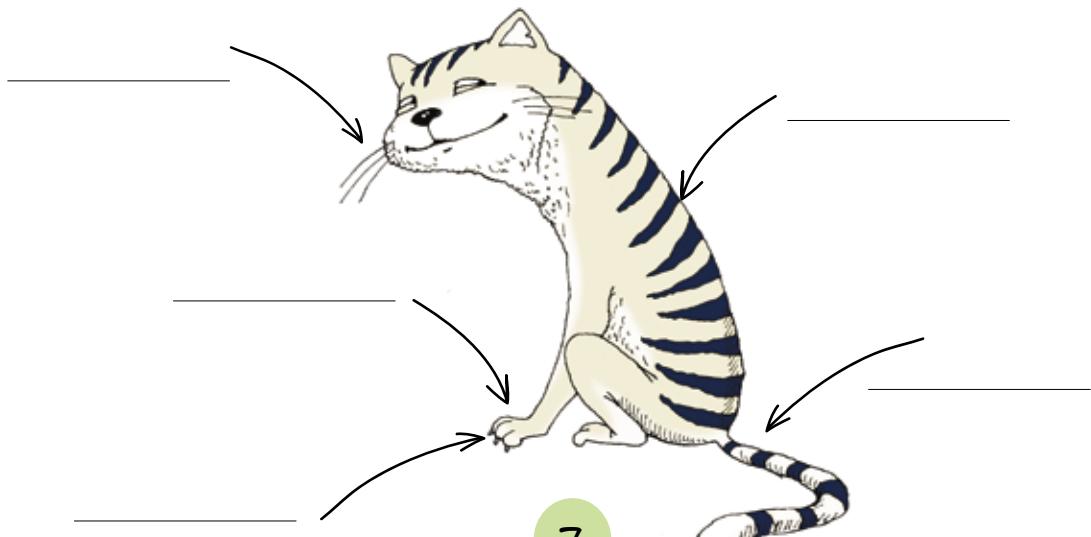
2. რა არის ამ იგავის მთავარი სათქმელი?

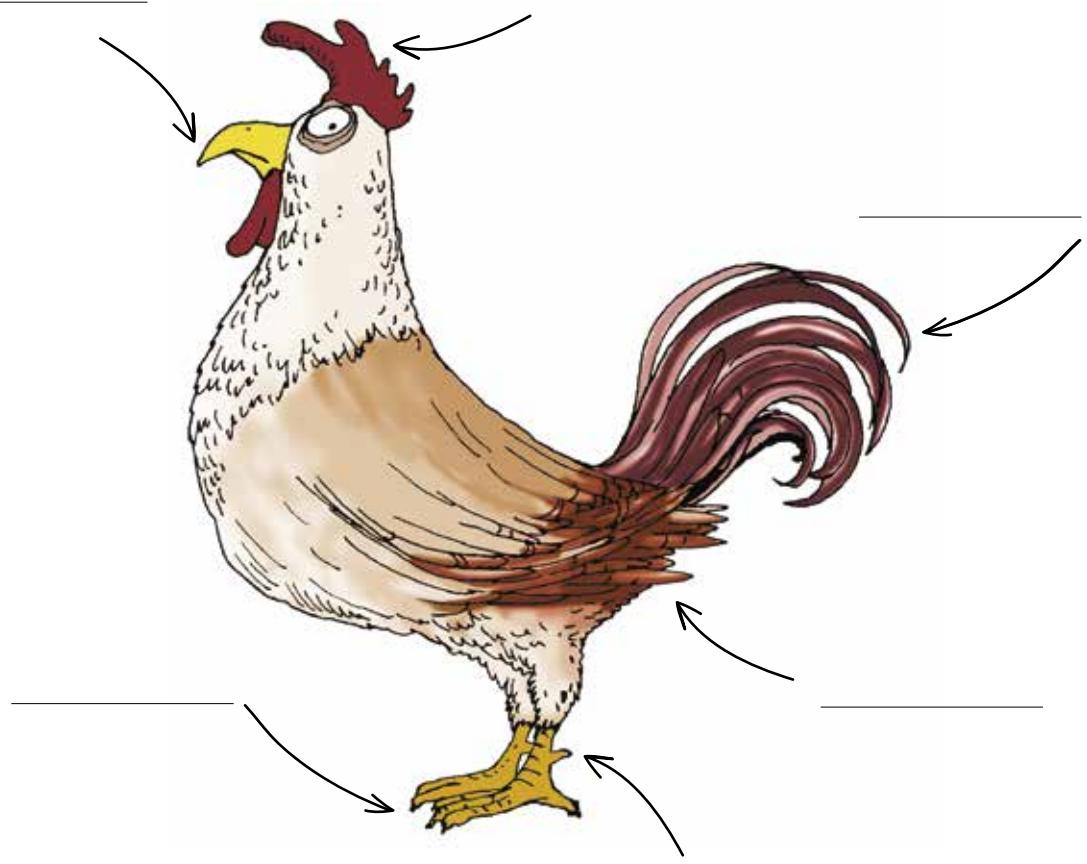
შეარჩიე და მონიშნე ერთი სწორი პასუხი:

- ის, რაც ერთი შეხედვითაც მოგეწონება, საშიში არ არის
- ის, რაც ერთი შეხედვით არ მოგეწონება, საშიშია
- ერთი შეხედვით არ უნდა გადაწყვიტო,
რა არის საშიში და რა არა.

3. აღწერე კატა და მამალი. სწორად მიუწერე:

ულვაში, ბეწვი, თათი, ბრჭყალი, კუდი, ბიბილო, ნისკარტი,
ფრთა, ბოლო, დეზი, კლანჭი

4. გაასწორე წრუნულას მიერ დაშვებული შეცდომები, ჩაწერე
შესაფერისი სიტყვები:

ეზოში ერთი მხეცია _____, თვალებს
აპრიალებს და მოკაუჭებული ნისკარტი აქვს. რომ
შემომხედა, ცალი ფეხი შეიკეცა, პირი დააღო და ისე
დაიყვირა _____, რომ გული გამისკდა.

ნადირთა ძმობა

(ქართული ხალხური ზღაპარი)

დათვი, მგელი და მელა შეხვდნენ და ერთმანეთს შესჩივლეს: რადგან ხშირად დიდი ხნობით შიმშილით კუჭი გვიხმება, მოდი, დავძმობილდეთ და ამიერიდან რასაც მოვინადირებთ, ძმურად გავიყოთ ხოლმეო. დაძმობილდნენ და შეჰვიცეს, ერთმანეთისთვის არ ეღალატათ.

წავიდნენ სამივენი სანადიროდ. ბედად გზად მკვდარი ძროხა იპოვეს, მინდორზე დასხდნენ და გაყოფას შეუდგნენ. დათვმა შეხედა შიმშილით კბილებაკანკანებულ მგელს და უბრძანა, გაყავიო.

მგელმა თქვა:

– თავი შენ, როგორც ჩვენს ბატონსა და მეთაურს, შუა ტანი – მე, ფეხები კი – მელას, რომელსაც ცუნცული უყვარსო.

ეს უკანასკნელი სიტყვები ჯერ არც კი გაეთავებინა მგელს, რომ დათვმა ისე ღონივრად ჩაპერა თავში თათი, მთებმა ბანი მისცეს. მგელი ღმუილით გავარდა განზე.

დათვი ახლა მელას მიუბრუნდა და უთხრა:

– ჩემო მელავ, შენ გაჲყავიო!

ცბიერმა მელამ მოწინებით წარმოთქვა:

– თავი შენ, ვითარცა ჩვენს მეფეს, შუა ტანი შენ, რადგანაც ჩვენზე მუდამ მამობრივად ზრუნავ, და ფეხებიც შენ, ვინაიდან ჩვენდა საკეთი ღლეოდ დადიხარ ყველგანაო!

– ბარაქალა, ჩემო მელავ, ვინ გასწავლა ეგეთი ჭკვიანური გაყოფაო? – ჰკითხა დათვმა.

– შენ რომ წელან მგელს თავში ჩაარტყი, ჭკუას როგორ ვერ ვისწავლიდიო? – მიუგო მელამ.

ასე დასრულდა ნადირთა დაძმობილება. მტაცებლების ერთობა ზღაპრადაც არ თქმულა!

ლავალებები

1. მონიშნე ანდაზა, რომელიც, შენი აზრით, ამ ზღაპარს შეეფერება:

- რაც მოგივა დავითაო, ყველა შენი თავითაო.
- ძალა ერთობაშიაო.
- ძალა აღმართსაც ხნავსო.
- მელამ თავისი კუდი მოწმედ მოიყვანაო.

ახსენი, რატომ შეეფერება შენ მიერ შერჩეული ანდაზა ამ ზღაპარს?

2. ზღაპრის მიხედვით, მგელი უფრო ცბიერია თუ მელა? შენი

არჩევანი დაასაბუთე:

3. მონიშნე გამოთქმა, რომელიც ნიშნავს ძლიერი ხმის ექის:

- კლდემ ზანზარი დაიწყო.
- მთებმა ბანი მისცეს.
- მდინარეები ადიდდნენ.
- მიწა იძრა.

4. ჩამოთვლილთაგან რომელი გამოხატავს ამ ზღაპრის მთავარ სათქმელს? მონიშნე:

- ზღაპრებში მელა ძალიან ცბიერია.
- ზღაპრებში დათვი უსამართლო და სასტიკია.
- მტაცებელთა ერთობა ზღაპრადაც არ თქმულა.
- მგლის მაგალითზე მელა ჭკუას სწავლობს.

5. ცხოველების სიარულს სხვადასხვა სიტყვით აღვნიშნავთ. ხაზით დაკავშირე ნადირი და მისი შესაბამისი სიტყვა:

- ა.** მგლის ცუნცული
- ბ.** დათვის ძუნძული
- გ.** მელას ბაჯბაჯი

6. მონიშნე მსგავსი სიტყვა:

ბარაქალა - ოგივეა, რაც

- ვაიმე
- ჩუმად
- არაფრის
- ყოჩალ

7. იპოვე ტექსტში სიტყვა „ბარაქალა“ და წინადადება ამოიწერე:

3

კურდლელი და კუ

(იგავ-არაკი)

დიდ მინდორში კურდლელი და კუ შეხვდნენ ერთმანეთს.

- საით მიიჩქარი, ძმობილო? – დაცინვით ჰკითხა კურდლელმა.
 - ასე მითხრეს, აი იქ, გორაკი რომ მოჩანს, – ანიშნა კუმ მინდვრის ბოლოზე, – გემრიელ საკვებს იპოვიო. თუ გინდა, ერთად წავიდეთ!
- კურდლელმა ჩაიცინა:

– სიამოვნებით წავალ, მაგრამ შენთან ერთად სიარული რას მარგებს?!
სანამ შენ იმ გორაკთან მიხვალ, მე კიდეც დავნაყრდები და ჩემს სორო-შიც დავბრუნდები. დავნაძლევდეთ, თუ ასე არ იქნება, – თქვა და გაიქცა.

ის ჯერ შუა მინდორში იყო, როცა თავის მეგობარ კურდლელს მოჰკრა თვალი. გაუხარდა მისი დანახვა და გადაწყვიტა: მოდი, მეგობართან წავითამაშებ, სულერთია, იმ კუს მაინც მივასწრებო.

კურდლელმა კარგა ხანს ინავარდეს, თამაშით გული იჯერეს და ბოლოს გამოემშვიდობნენ ერთმანეთს.

გორაკამდე ჯერ ისევ შორი გზა იყო, როცა ჩვენმა კურდლელმა ახლა ბუჩქი დაინახა და გაიფიქრა: ბევრი ვინავარდე, ცოტა ხნით ამ ბუჩქის ძირში დავისვენებ და გზას მერე განვაგრძობ, კუს ხომ მაინც მივასწრებო.

ასეც მოიქცა. წამოგორდა ბუჩქის ქვეშ და დაღლილს მალე ჩაეძინა.

სანამ კურდლელს ეძინა, კუ თავის გზას განაგრძობდა, მიათრევდა თავისი ბაკნით დამძიმებულ სხეულს, უძნელდებოდა სიარული, მაგრამ არსად შეჩერებულა, ნაბიჯი არ შეუნელებია.

გამოიღვიძა თუ არა კურდლელმა, მარდად წამოხტა და გორაკისაკენ გაეშურა.

მიხტის ჩვენი კურდლელი და კმაყოფილი ფიქრობს: „მეგობართანაც